

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΑΔΡΙΤΗΣ

ΟΔ.ΓΕΝ.30 - 02
ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας.....	4
2. Δημογραφικά στοιχεία.....	5
3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	7
1. Θεσμικό πλαίσιο	7
2. Στρατηγική εισόδου	13
3. Καταναλωτικά Πρότυπα.....	15
4. Βιομηχανική Ιδιοκτησία.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	17
1. Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας	17
2. Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	17
3. Φόρος επιχειρήσεων.....	18
4. Φόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης	19
5. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.....	20
6. Φόρος αυτοαπασχολούμενων	20
7. Δασμοί.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ-ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας

Το Βασίλειο της Ισπανίας καταλαμβάνει έκταση 504.782 τετραγωνικών χιλιομέτρων στα νοτιοδυτικά της Ευρώπης, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η πέμπτη στην Ευρώπη. Πρωτεύουσά της είναι η Μαδρίτη. Το έδαφος της Ισπανίας καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της Ιβηρικής Χερσονήσου, περιλαμβάνει επίσης τις Βαλεαρίδες Νήσους στη Μεσόγειο Θάλασσα, τις Κανάριες Νήσους στον Ατλαντικό Ωκεανό, και τις πόλεις της Βόρειας Αφρικής Θέουτα και Μελίγια. Βασική γλώσσα εργασίας είναι η ισπανική (μολονότι ορισμένες από τις 17 Αυτονομίες έχουν τη δική τους, Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Καταλονία).

Παρά τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της Ισπανίας, το κλίμα της χώρας θεωρείται εν γένει μεσογειακό. Ο καιρός στη βόρεια παράκτια περιοχή είναι ήπιος και, ως επί το πλείστο, βροχερός όλο το χρόνο, δίχως ακραίες θερμοκρασίες το χειμώνα και το καλοκαίρι. Το κλίμα στην ακτογραμμή της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένων των Βαλεαρίδων Νήσων, της Θέουτα και της Μελίγια, είναι ήπιο το χειμώνα και ζεστό-ξηρό το καλοκαίρι. Πιο ακραίες διαφορές παρατηρούνται στο εσωτερικό της χερσονήσου, όπου το κλίμα είναι μάλλον ξηρό, με κρύους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια. Οι Κανάριοι Νήσοι έχουν ιδιαίτερο κλίμα, με θερμοκρασίες περί τους 20 βαθμούς κατά μέσο όρο και μικρές διακυμάνσεις.

Το πολίτευμα της Ισπανίας είναι η κοινοβουλευτική μοναρχία. Το Σύνταγμα του 1978 κατοχυρώνει τα θεμελιώδη πολιτικά δικαιώματα και τις δημόσιες ελευθερίες. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Κοινοβούλιο που περιλαμβάνει την Κάτω Βουλή και τη Γερουσία, τα μέλη των οποίων εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία κάθε τέσσερα χρόνια. Στις 6 Ιουνίου 2018, ο σοσιαλιστής κ. Πέδρο Σάντσεθ έγινε ο νέος πρωθυπουργός της Ισπανίας μετά την υπερψήφιση πρότασης μομφής κατά του απερχόμενου ηγέτη κ. Μαριάνο Ραχόι, η οποία προκλήθηκε έπειτα από μία μακρά δίκη για διαφθορά, στην οποία εμπλέκονταν στελέχη του κεντροδεξιού κόμματός του. Στις 13 Φεβρουαρίου 2019, ωστόσο, οι αργοπορημένοι προϋπολογισμοί της Κυβέρνησης καταψηφίστηκαν από την Βουλή, αναγκάζοντας τον Πρωθυπουργό να ανακηρύξει εκλογές στις 28 Απριλίου 2019. Σε αυτές, το σοσιαλιστικό κόμμα PSOE του κ. Πέδρο Σάντσεθ επανεκλέχθηκε, χωρίς όμως να έχει την αυτοδυναμία, ενώ η Κυβέρνησή του δεν κατάφερε να λάβει την ψήφο

εμπιστοσύνης στην εθνική Βουλή. Ως αποτέλεσμα, στις 10 Νοεμβρίου 2019, πραγματοποιήθηκαν νέες εκλογές, με το PSOE να επανεκλέγεται πρώτο κόμμα, δημιουργώντας Κυβέρνηση συνεργασίας με το κόμμα Unidas Podemos, με Πρωθυπουργό τον κ. Πέδρο Σάντσεθ. Ο κ. Σάντσεθ είναι ο έβδομος πρωθυπουργός της Ισπανίας μετά την επιστροφή της στη δημοκρατία στη δεκαετία του 1970, μετά τον θάνατο του δικτάτορα Φρανσίσκο Φράνκο.

Διοικητικά, η Ισπανία είναι οργανωμένη σε 17 Αυτόνομες Κοινότητες (Αυτονομίες), η καθεμία από τις οποίες περιλαμβάνει μία ή περισσότερες επαρχίες (συνολικά 50), καθώς και τις αυτόνομες πόλεις της Θέουτα και της Μελίγια στη Βόρεια Αφρική. Κάθε Αυτόνομη Κοινότητα ασκεί τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί από το Σύνταγμα, ως ορίζεται στο "καταστατικό αυτονομίας" της. Οι Αυτόνομες Κοινότητες διαθέτουν ένα βαθμό οικονομικής αυτονομίας, ενώ λαμβάνουν επίσης επιχορηγήσεις από το γενικό προϋπολογισμό του κράτους.

2. Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή πληθυσμού του 2016 και τα πρόσφατα πληθυσμιακά στοιχεία, η Ισπανία έχει πληθυσμό 47,1 εκ. κατοίκων και εργατικό δυναμικό 23 εκ. ατόμων, με ποσοστό συμμετοχής επί του ενεργού πληθυσμού περί το 60%. Σε σύγκριση με άλλες χώρες του ΟΟΣΑ, ο πληθυσμός της Ισπανίας είναι σχετικά μικρής ηλικίας, το 17,1% είναι κάτω των 16 ετών, το 64,8% είναι μεταξύ 16 και 64 ετών, και μόνο το 18,1% είναι άνω των 65 ετών. Επιπλέον, η σημαντική εισροή μεταναστών τις τελευταίες δεκαετίες (η οποία, εντούτοις, αντιστράφηκε την περίοδο της κρίσης του 2008), αντιστάθμισε, ως ένα βαθμό, τις συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού.

Η Ισπανία μετέχει ως μέλος στους περισσότερους διεθνείς οργανισμούς. Ειδικότερα, όσον αφορά εκείνους με οικονομικό αντικείμενο, σημειώνονται ενδεικτικά: Asian Development Bank, African Development Bank, Banco Centroamericano de Integración Económica, Bank of International Settlements, EBRD, EIB, European Space Agency, Food and Agriculture Organization, Inter-American Development Bank, IAEA, IBRD, ICAO, IDA, International Energy Agency, IFAD, IFC, ILO, IMF, International Maritime Organization, International Mobile Satellite Organization, International Organization for Migration, International Telecommunication Union, MIGA, OECD, Paris Club, Permanent Court of Arbitration, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, World Tourism

Organization, World Customs Organization, World Intellectual Property Organization, World Trade Organization.

Η Ισπανία έχει την 13η σε μέγεθος οικονομία παγκοσμίως για το 2019, είναι δε μέλος της ΕΕ (τότε ΕΟΚ) από το 1986 και της Ευρωζώνης από το 1999. Παρά την ύφεση των τελευταίων ετών, η ισπανική οικονομία παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Κύρια χαρακτηριστικά που της προσδίδουν δυναμικότητα και την καθιστούν ενδιαφέρουσα αγορά στόχο είναι: το μέγεθος της αγοράς, ο υψηλός βαθμός οικονομικής ελευθερίας, η παρουσία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα, η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών, η ιδιότητά της ως πύλης για την Λατινική Αμερική, η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών και το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών.

Οι ευρύτερες περιφέρειες της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι τα δύο μεγαλύτερα επιχειρηματικά κέντρα, με πληθυσμό 6,4 εκ. και 5,3 εκ., αντιστοίχως. Βιομηχανικά κέντρα και κέντρα έρευνας και τεχνολογίας υπάρχουν και σε άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Σεβίλλη, το Μπιλμπάο, η Βαλένθια και η Σαραγόσα. Η Ισπανία διαθέτει εκτεταμένο δίκτυο υποδομών στους τομείς των μεταφορών και των επικοινωνιών. Σημειώνεται, ενδεικτικά, ότι καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην Ευρώπη και τη δεύτερη παγκοσμίως, μετά την Κίνα, βάσει του μήκους των σιδηροδρομικών γραμμών που καλύπτονται από υπερταχείες (AVE).

3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς

Η Ισπανία, ως μέλος της ΕΕ από το 1986 και της ευρωζώνης, εφαρμόζει, εν γένει, τις ίδιες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα με τις υπόλοιπες οικονομίες της ΕΕ.

Το 2019 η Ισπανία διατήρησε την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013, παρουσιάζοντας όμως επιβράδυνση αυτής, η οποία έχει ξεκινήσει από το 2016. Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ ήταν στο 2%, 0,1% χαμηλότερα από τις προβλέψεις στην αρχή του έτους, ενώ το συνολικό ονομαστικό ΑΕΠ ξεπέρασε τα 1,24 δις ευρώ.

Το 2019, η ισπανική οικονομία διατήρησε την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης, όπως προκύπτει από την εξέλιξη του ΑΕΠ, ήταν κατά 0,1% χαμηλότερος από

τις προβλέψεις της Κυβέρνησης στην αρχή του έτους. Συγκεκριμένα, το προϊόν της οικονομίας αυξήθηκε κατά 2%, κατά 0,6% λιγότερο από το προηγούμενο έτος. Η ανεργία συνεχίστηκε να μειώνεται, φθάνοντας το 14,1%.

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2019

ΑΕΠ (τιμές αγοράς)	1.245 (δισ €)	Ανεργία	14,1%	Εξαγωγές	290,08 (δισ €)
Ετήσια Μεταβολή ΑΕΠ	2%	Ετήσια Μεταβολή Ανεργίας (%)	-1,1%	Εισαγωγές	322,06 (δισ €)
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	26.440 (€)	Πληθωρισμός	0,7%	Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-2,7%
				Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	95,8%

Στην Ισπανία το οικονομικό έτος ορίζεται με έναρξη την 1^η Ιανουαρίου και λήξη την 31^η Δεκεμβρίου του εκάστου έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Θεσμικό πλαίσιο

Με παρουσία (σύσταση εταιρείας, ίδρυση υποκαταστήματος, κοινοπραξία):

A. Η πλέον διαδεδομένη μορφή εταιρείας στην Ισπανία είναι η Ανώνυμη Εταιρεία (Sociedad Anonima – S.A.) και δευτερευόντως η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Sociedad de Responsabilidad Limitada – S.L.). Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την S.A. είναι €120.000 (25% του οποίου καταβάλλεται κατά τη σύσταση) και για την S.L. €3.000 (καταβάλλεται

Αvda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ολόκληρο). Επίσης, δίδεται η δυνατότητα ίδρυσης ΕΠΕ (Sociedad Limitada de Formación Sucesiva), με αρχικό κεφάλαιο μικρότερου του προβλεπόμενου και σταδιακή αύξησή του στο ποσό των €3.000, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κατά την περίοδο σχηματισμού αυτού (υποχρέωση αποταμίευσης 20% των κερδών, δυνατότητα καταβολής μερισμάτων, μόνον εφόσον τα περιουσιακά στοιχεία δεν αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 60% του νομίμως προβλεπόμενου κατώτατου μετοχικού κεφαλαίου, οι συνολικές απολαβές των μετόχων και της διοίκησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 20% των περιουσιακών στοιχείων της δεδομένης χρονικής περιόδου).

Απαραίτητα για τη δραστηριοποίηση νομικών και φυσικών προσώπων είναι ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (NIF) και ο Αριθμός Ταυτότητας Αλλοδαπού (NIE), αντιστοίχως. Το NIF εκδίδεται ατελώς, ενώ το κόστος για το NIE είναι ελάχιστο.

Κύρια απαιτούμενα για σύσταση εταιρείας:

- Πιστοποιητικό του εμπορικού Μητρώου για δικαίωμα χρήσης επωνυμίας
- Απόκτηση προσωρινού NIF
- Ολοκλήρωση της πράξης σύστασης ενώπιον συμβολαιογράφου
- Εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο

Διαδικασίες για φορολογικούς σκοπούς

- Εγγραφή για τον Φόρο Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (IAE): πρέπει να ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη λειτουργίας της εταιρείας. Από τον εν λόγω φόρο εξαιρούνται: φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα κατά τα πρώτα δύο χρόνια λειτουργίας, νομικά πρόσωπα με κύκλο εργασιών μικρότερο του €1 εκ.

- Εγγραφή για ΦΠΑ.
- Άδεια λειτουργίας από τις οικείες δημοτικές αρχές.
- Εγγραφή της εταιρείας και των υπαλλήλων στο σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης.

B. Ίδρυση υποκαταστήματος

Η διαδικασία ίδρυσης υποκαταστήματος είναι παραπλήσια με εκείνη της σύστασης θυγατρικής. Επιπλέον, απαιτούνται: αποδεικτικό της ύπαρξης της μητρικής εταιρείας και καθορισμός φυσικού

ή νομικού προσώπου που θα εκπροσωπεί τη μητρική εταιρεία ενώπιον των ισπανικών φορολογικών αρχών. Το υποκατάστημα δεν απαιτείται να έχει κάποιο προσδιορισμένο μετοχικό κεφάλαιο. Από φορολογικής σκοπιάς, τόσο η θυγατρική όσο και το υποκατάστημα υπόκεινται σε φόρο 30% επί του καθαρού εισοδήματός τους.

Γ. Κοινοπραξία

Temporary Business Alliances (UTE): Προσωρινές συμπράξεις, για καθορισμένη ή μη χρονική περίοδο, για την υλοποίηση έργου ή παροχή υπηρεσίας (συνήθως σε κατασκευαστικά έργα), δίχως αυτοτελή νομική μορφή.

Economic Interest Groupings (EIG): Σε αντίθεση με τις UTE, έχουν ξεχωριστή νομική υπόσταση, εμπορικού χαρακτήρα, δεν δύνανται όμως να εκπροσωπούν τα μέλη τους και να ενεργούν επ' ονόματι τους.

1. Δίχως ίδια παρουσία στη χώρα, μέσω:

(α) Συμφωνίας διανομής

Εμπορική εκχώρηση – συμφωνία αποκλειστικής διανομής

Συμφωνίες εξουσιοδοτημένης διανομής, βάσει συστήματος επιλεκτικής διανομής (συνήθως όσον αφορά τεχνικά πολύπλοκα προϊόντα)

(β) Συμφωνίας αντιπροσωπείας

(γ) Συμφωνίας δικαιόχρησης

Σήμανση/πιστοποίηση προϊόντων

Όσον αφορά τη σήμανση και την πιστοποίηση προϊόντων στην ισπανική αγορά, σημαντική είναι η παρουσία της Εθνικής Αρχής Πιστοποιήσεων (Entidad Nacional de Acreditación-ENAC), η οποία αναλαμβάνει την παραχώρηση αδειών σε επιμέρους εταιρείες πιστοποιήσεων, βάσει αυστηρών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ελέγχων και με την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένες προδιαγραφές. Τη στιγμή αυτή, στην Ισπανία δραστηριοποιούνται περισσότερες από 150 εταιρείες πιστοποίησης αγαθών όλων των ειδών και υπηρεσιών.

Για την πιστοποίηση ελέγχονται διάφορες παράμετροι μεταξύ των οποίων και η διαδικασία παραγωγής του προϊόντος, ενώ ταυτόχρονα αυτό υποβάλλεται σε ελέγχους ποιότητας και τήρησης των προδιαγραφών που έχουν οριστεί για την κατηγορία στην οποία ανήκει.

Σχετικά με τον έλεγχο υπηρεσιών, εφαρμόζεται ανάλογη διαδικασία. Οι έλεγχοι ποιότητας υπηρεσιών είναι συχνότεροι στον τομέα της υγείας, του τουρισμού και των λιμενικών υπηρεσιών. Σε αυτού του τύπου τις πιστοποιήσεις εξετάζονται παράγοντες, όπως η αξιοπιστία, η έγκαιρη παροχή της υπηρεσίας και η κοινωνικό-οικονομική επιρροή της.

Τελωνειακή νομοθεσία

Η Ισπανία εφαρμόζει την ευρωπαϊκή τελωνειακή νομοθεσία, δηλαδή τον τελωνειακό κώδικα και τους σχετικούς κανονισμούς, όπως κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον εφαρμόζει τις διεθνείς διμερείς προτιμησιακές συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ε.Ε και τρίτων κρατών.

Η ηλεκτρονική σελίδα της Φορολογικής και Τελωνειακής Αρχής, όπου περιέχονται αναλυτικές πληροφορίες είναι www.agenciatributaria.es.

Διαδικασίες εισαγωγής

Ως μέλος της GATT ήδη από το 1995 καθώς και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η Ισπανία δεν εφαρμόζει ποσοτικούς περιορισμούς ή ισοδύναμα μέτρα στις εισαγωγές της.

Εξασφάλιση Πιστώσεων

Στην Ισπανία δραστηριοποιείται η Εταιρία Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Compañía Española de Seguros de Crédito a la Exportación-CESCE), η οποία ιδρύθηκε με νόμο το 1970 ως εταιρεία μεικτών κεφαλαίων. Το 2012 ιδιωτικοποιήθηκε, με αποτέλεσμα σήμερα να συνιστά

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Ανώνυμη Εταιρεία με το μεγαλύτερο ποσοστό του κεφαλαίου της να ανήκει στο Ισπανικό κράτος (50,25%), και το υπόλοιπο σε ιδιωτικές τράπεζες (45,20%) και σε ασφαλιστικές εταιρείες (4,55%). Η νομοθεσία που ρυθμίζει την οργάνωση, τη λειτουργία, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της Εταιρείας αποτελείται κυρίως από το Ν. 8/2014 και συμπληρώνεται από τους Ν. 11/2010, 2/2011, 14/2013, 48/2015. Οι υπηρεσίες που προσφέρει είναι ποικίλες και αναφέρονται κυρίως σε κάλυψη ασφαλιστικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο εξαγωγέας και σε χρηματοδότηση-παροχή πιστώσεων στην εκάστοτε ενδιαφερόμενη εξαγωγική επιχείρηση.

Αναλυτικές πληροφορίες περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα του Ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Βιομηχανίας και Ανταγωνισμού στον ιστότοπο www.comercio.gob.es.

Καθεστώς ιδιοκτησίας

Η Ισπανία είναι μία χώρα στην οποία η ιδιοκτησία ακινήτων κυμαίνεται γύρω στο 77,8%, ποσοστό το οποίο είναι μικρότερο σε σχέση με παλαιότερα χρόνια εξαιτίας, κυρίως, των δυσκολότερων οικονομικών απολαβών των νεότερων σε ηλικία καθώς και τη μείωση της προσφοράς στεγαστικών δανείων. Το 16% του πληθυσμού διαθέτει και δεύτερη κατοικία και όμοιο ποσοστό δεν έχει στην ιδιοκτησία του κανένα ακίνητο. Σε ποσοστό 78% οι ιδιοκτήτες διαθέτουν το ακίνητό τους για τη συνήθη διαμονή τους, ενώ μόνο 7% το προσφέρει για μίσθωση και 4% το διατηρεί κενό. Το ποσοστό των νοικοκυριών που ενοικιάζουν την κατοικία τους φθάνει το 16,9%, το οποίο σημειώνει διαρκή αύξηση τα τελευταία χρόνια. Παρόλα αυτά, τα στατιστικά διαφέρουν μεταξύ των διαφορετικών Κοινοτήτων της Ισπανίας, με τη Μαδρίτη και τη Καταλονία το ποσοστό να φθάνει στο 24% και 23% αντίστοιχα, ενώ στην Κοινότητα της Εστρεμαδούρα αυτό δεν ξεπερνά το 8,5%.

Όσον αφορά στα ενοίκια, παρατηρείται ότι οι τιμές κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, γεγονός που εξηγείται από την αύξηση της ζήτησης σε σχέση με την προσφορά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι αν και το 15% των Ισπανών αναζήτησαν τον τελευταίο χρόνο ακίνητο προς ενοίκιαση, μόνο το 5% των ιδιοκτητών διέθεσε το ακίνητό του προς μίσθωση, με φυσικό επακόλουθο πολλά αιτήματα ενδιαφερόμενων ενοικιαστών να μείνουν χωρίς αντίκρισμα.

Εργασιακό καθεστώς

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Από το 2012 η εργασιακή νομοθεσία έχει υποστεί συνεχείς τροποποιήσεις, έτσι ώστε να εκσυγχρονισθεί και να αποκτήσει την ελαστικότητα που απαιτεί η αγορά εργασίας και η παρούσα οικονομική πραγματικότητα. Ο νόμος που ξεχωρίζει είναι ο Ν. 3/2012 της 6^{ης} Ιουλίου, που περιέχει επείγοντα μέτρα για την αναμόρφωση της αγοράς εργασίας, μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των εργασιακών σχέσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε κλίμα ασφάλειας και σταθερότητας. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ο Ν. 14/2013 της 27^{ης} Σεπτεμβρίου για τη στήριξη των επιχειρηματιών και των προσπαθειών πρόσβασης σε διεθνείς αγορές μέσα από πρακτικές που ευνοούν την πολλαπλή απασχόληση και την αυτοαπασχόληση.

Η μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2012 στην αγορά εργασίας (αποκέντρωση συλλογικών συμβάσεων, αύξηση της ευελιξίας στις προσλήψεις και τις απολύσεις) διευκολύνει την προσαρμογή της στα νέα οικονομικά δεδομένα και τις κυκλικές διακυμάνσεις. Αν και οι μεταρρυθμίσεις αυτού του τύπου χρειάζονται ικανό χρόνο προκειμένου τα αποτελέσματά τους να αξιολογηθούν συνολικά, εκτιμάται ότι έχει συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης. Ενδεικτικά, σημειώνεται ο σταδιακός μετριασμός της απώλειας θέσεων απασχόλησης, κυρίως μόνιμων, και η αύξηση των επανεντασσόμενων στην αγορά εργασίας ανέργων (ειδικότερα των βραχυπρόθεσμων και ανώτερου επιπέδου κατάρτισης). Συνολικά, την τριετία 2014-2016, δημιουργήθηκαν 1,4 εκ. νέες θέσεις εργασίας, ήτοι το ήμισυ όσων χάθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Το ποσοστό της μερικής απασχόλησης είναι ιδιαίτερα υψηλό στον γεωργικό τομέα (59-62%), λόγω εποχικότητας των εργασιών και δευτερευόντως στις κατασκευές (35-43%), ενώ είναι χαμηλότερο στον τομέα των υπηρεσιών (22-24%), παρά την εποχικότητα του τουρισμού. Η μεταποίηση εμφανίζει παραδοσιακά το χαμηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης (16-20%). Το 2016 παρατηρήθηκε εντονότερη αύξηση της μερικής απασχόλησης στις κατασκευές (1,5%) και τη μεταποίηση (κατά 1, 2%).

Η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων με καθεστώς προσωρινής απασχόλησης το 2019, παρέμεινε σε επίπεδα άνω του 26% και συγκεκριμένα στο 26,3% του συνόλου των εργαζομένων, το οποίο αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ε.Ε..

Από την αρχή του 2019, ο κατώτερος μισθός στην Ισπανία θεσπίστηκε στα 900 ευρώ μηνιαίως, ενώ το 2020 αυξήθηκε στα 950 ευρώ μηνιαίως. Προς το παρόν, δεν είναι φανερές οι επιπτώσεις του στην αγορά εργασίας και στην οικονομία της χώρας, καθώς οι απόψεις διίστανται. Ο μέσος

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

μισθός για το 2018 είχε κυμανθεί στα 23.156 ευρώ το χρόνο, που είχε αποτελέσει αύξηση 0,2% σε σχέση με το 2017.

Στην Ισπανία υπάρχουν διαθέσιμα έξι είδη εργασιακών συμβάσεων: α) Σύμβαση πρώτης απασχόλησης (νέων) β) Σύμβαση μαθητείας (για νέους μεταξύ 16 και 25 ετών) γ) Σύμβαση πρακτικής άσκησης δ) Ενδιάμεση σύμβαση (για την προσωρινή αντικατάσταση εργαζομένων) ε) Εποχιακή σύμβαση, στ) Σύμβαση έργου ή εργασίας. Καθεμία από τις κατηγορίες αυτές έχει τα δικά της συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες, παρόλα αυτά όλες φαίνεται ότι είναι εξίσου διαδεδομένες.

Όσον αφορά την ανεργία για το 2019, διατήρησε πορεία αποκλιμάκωσης, στο 14,1% (από 15,25% το 2018). Η μείωση ήταν προοδευτική, καθ' όλα τα τρίμηνα του έτους. Παρά τις θετικές εξελίξεις που σημειώθηκαν για τέταρτη χρονιά, η ανεργία εξακολουθεί να αποτελεί μακροοικονομική αδυναμία της χώρας και συγχρόνως σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα ενώ αναμένεται να χειροτερεύσει το 2020, λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού. Σημειώνεται ότι, η Ισπανία παρουσιάζει, μαζί με την Ελλάδα, από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην ευρωζώνη.

Σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση, διακρίνεται σε δύο καθεστώτα, στο γενικό, όπου υπάγονται όλοι οι εργαζόμενοι ανεξαρτήτως αντικείμενου εργασίας και στο ειδικό, το οποίο έχει προβλεφθεί για ορισμένες μόνο κατηγορίες εργαζομένων, όπως οι εργαζόμενοι σε ναυτικές εργασίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, εργαζόμενοι σε ορυχεία άνθρακα, δημόσιοι και στρατιωτικοί υπάλληλοι και φοιτητές. Η ασφάλεια καλύπτεται εν μέρει από τον εργοδότη και εν μέρει από τον εργαζόμενο ανάλογα με την εργασιακή/επαγγελματική κατηγορία στην οποία ανήκει. Το ποσοστό του εργοδότη επαυξάνεται στις περιπτώσεις εργασιών με εγγενές χαρακτηριστικό την υψηλή επικινδυνότητα. Προς το παρόν, ο υπολογισμός της συνεισφοράς είναι από 30,9% έως και 37,8% στον εργοδότη και 6,35% για τον εργαζόμενο.

2. Στρατηγική εισόδου

Πέραν της κλασικής ανάλυσης SWOT, η οποία είναι χρήσιμη για τη διαπίστωση της πραγματικής κατάστασης της επιχείρησης και τη διαμόρφωση των μελλοντικών προσδοκιών, σημαντικό ρόλο για την είσοδο και τη δραστηριοποίηση στην ισπανική αγορά παίζει η συστηματική παρουσία στις

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

διεθνείς εκθέσεις, εκ των οποίων οι πιο σημαντικές διοργανώνονται δύο φορές ανά έτος. Ο κύριος επίσημος διοργανωτής διεθνών – τοπικών εμπορικών εκθέσεων και ειδικών εκδηλώσεων στη Μαδρίτη είναι η IFEMA, με τον οποίο το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης διατηρεί πολύ καλή σχέση. Οι εξειδικευμένες και καλά οργανωμένες εκθέσεις διευκολύνουν τις επαφές με το ισπανικό καταναλωτικό κοινό και, συνεπώς, την κατανόηση των αναγκών και των προτιμήσεών του.

Ένα ακόμη εργαλείο που είναι διαθέσιμο στον ενδιαφερόμενο Έλληνα εξαγωγέα είναι οι κατάλογοι Ισπανών εισαγωγέων-διανομέων, οι οποίες μπορούν να του παρασχεθούν κατόπιν σχετικού αιτήματος στο Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης.

Επιπρόσθετα, θα ήταν αποτελεσματικό για τον επιχειρηματία να επενδύσει στη διαφήμιση και προώθηση των προϊόντων του μέσα από στρατηγικά βήματα, τα οποία θα του επιτρέψουν να γίνει γνωστός στην τοπική αγορά και θα δώσει την ευκαιρία στους καταναλωτές να εξοικειωθούν με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του.

Στην πράξη, εκείνο που η ενδιαφερόμενη εταιρία χρειάζεται να κάνει προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στην ισπανική αγορά, με δεδομένο ότι πρόκειται για ευρωπαϊκό έδαφος, είναι να εφαρμόσει εκείνες τις πολιτικές μάρκετινγκ που θα της επιτρέψουν να γίνει γνωστή στο καταναλωτικό κοινό και να αποκτήσει ίδια γνώση των καταναλωτικών συνήθειών και τάσεων του.

Ακόμη, ιδιαίτερα σημαντική είναι η συνείδηση της εδώ πραγματικότητας που αφορά τις αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας καθώς και μεν υπάρχει η κεντρική κυβέρνηση που έχει τον συνολικό συντονιστικό και εποπτικό ρόλο, ωστόσο οι κοινότητες απολαμβάνουν αυτονομία, η οποία, για τον εκάστοτε επιχειρηματία που επιθυμεί να εδραιωθεί εδώ, μεταφράζεται σε εντελώς ξεχωριστή προσπάθεια σε κάθε αυτόνομη κοινότητα, στην οποία οφείλει να στοχεύει. Η επιτυχημένη επιχειρηματική δραστηριότητα σε μία κοινότητα δεν διασφαλίζει κάτι αντίστοιχο σε όλη την ισπανική επικράτεια.

Ακόμη, επισημαίνεται ότι είναι σχεδόν αδύνατη η προσέγγιση της εδώ αγοράς, χωρίς την άριστη γνώση και χρήση της ισπανικής σε κάθε βήμα που πραγματοποιεί ο επιχειρηματίας που επιθυμεί να εδραιωθεί σε αυτήν καθώς η Ισπανία ακολουθεί πολύ αυστηρή πολιτική σε αυτόν τον τομέα, με αποκλειστική χρήση της ισπανικής είτε σε κυβερνητικό/επίσημο επίπεδο είτε επιχειρηματικό είτε καθημερινό (λ.χ. οι τηλεοπτικές και κινηματογραφικές παραστάσεις είναι πάντα μεταγλωττισμένες και

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

η χρήση της αγγλικής είναι εξαιρετικά περιορισμένη σε οποιοδήποτε επίπεδο έως ανύπαρκτη καθώς επίσης όλες οι ειδικές ενημερώσεις/συναντήσεις στην Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. γίνονται προφορικά στην ισπανική).

Ακόμη, πληροφορίες για το νομικό καθεστώς και την οικονομική φερεγγυότητα ισπανικών εταιριών, μπορούν να αντλούν οι ενδιαφερόμενοι, κατόπιν αμοιβής, από το Κεντρικό Εμπορικό Μητρώο Ισπανίας (REGISTRO MERCANTIL CENTRAL, www.rmc.es), το INFORMA (www.informa.es), το AXESOR (www.axesor.es), το IBERINFORM (www.iberinform.es) και το INFOCIF (www.infocif.es). Οι διαπραγματεύσεις γίνονται στην ισπανική ή με τη βοήθεια διερμηνέα, ωστόσο η γνώση της ισπανικής διευκολύνει πάντα τον εκάστοτε Ισπανό εταίρο καθώς αισθάνεται πιο άνετα με τον συνομιλητή του. Η παρουσία στις διεθνείς εκθέσεις είναι κύριος μοχλός πραγματοποίησης επιχειρηματικών συναντήσεων.

3. Καταναλωτικά Πρότυπα

Αναφορικά με τα καταναλωτικά πρότυπα που κυριαρχούν στην ισπανική αγορά, αυτά ποικίλουν ανάλογα με την ηλικία, η οποία τελεί σε σχέση αντιστρόφως ανάλογη με την κατανάλωση. Αυτό σημαίνει ότι στην ισπανική αγορά παρατηρείται ότι οι καταναλωτές μεταξύ 30-44 ετών τείνουν να καταναλώνουν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους σε αντίθεση με τους καταναλωτές με ηλικία μεγαλύτερη των 64 ετών. Δεδομένου λοιπόν ότι σταδιακά ο πληθυσμός της Ισπανίας τείνει να γερνά, καταλήγει κανείς εύλογα στο συμπέρασμα ότι και η κατανάλωση σταδιακά θα αρχίσει να μειώνεται και η αποταμίευση να αυξάνεται.

Σε γενικές γραμμές, πάντως, η Ισπανία είναι μία χώρα όπου η κατανάλωση είναι αυξημένη. Χαρακτηριστικά, η ατομική μέση ετήσια κατανάλωση σε είδη ένδυσης και υπόδησης κυμαίνεται λίγο χαμηλότερα από τα 600 ευρώ για τις γυναίκες, ποσό που είναι λίγο μικρότερο όσον αφορά τους άνδρες. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, ως καταναλωτές, οι Ισπανοί είναι αρκετά εσωστρεφείς, αφού είναι έκδηλη η τάση τους να επιλέγουν εγχώρια παραγόμενα είδη, ακόμη και σε τομείς, όπως η γαστρονομία, η μόδα, η υπόδηση κ.ά.

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, το 60% των Ισπανών, δεν θα πραγματοποιήσουν αγορές άνω των 300 ευρώ που είχαν προγραμματίσει για το τ.έ. εξαιτίας των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

της πανδημίας του Covid-19. Παρόλα αυτά, από αυτούς, σχεδόν το ήμισυ υποστηρίζει ότι όταν η κατάσταση καταλαγιάσει, θα πραγματοποιήσουν το προγραμματισμένο ταξίδι τους και θα συνεχίσουν να δαπανούν στην αγορά ενδυμάτων. Η μεγάλη μείωση παρατηρείται στα προϊόντα τεχνολογίας, όπως λ.χ. κινητά τηλέφωνα, τηλεοράσεις κοκ καθώς και σε ηλεκτρικές συσκευές, αφού η μεγάλη πλειοψηφία δηλώνει ότι θα ακυρώσει τις προγραμματισμένες αγορές της στα εν λόγω προϊόντα. Η τάση αυτή είναι εντονότερη για αγορά αυτοκινήτου και μοτοσυκλέτας.

4. Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Το κανονιστικό πλαίσιο για τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας συμπεριλαμβάνει τόσο εθνικές όσο και ευρωπαϊκές-διεθνείς ρυθμίσεις. Αρμόδια είναι η Ισπανική Υπηρεσία Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Oficina Española de Patentes y Marcas: www.oepm.es). Σχετικά με τις εθνικές ρυθμίσεις αξίζει να αναφερθούν οι νόμοι 17/2001(εμπορικό σήμα), 24/2015 και 11/1986 (διπλώματα ευρεσιτεχνίας), 20/2003 (βιομηχανικό σχέδιο).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Διαιτησία

Ο Νόμος 60/23.12.2003, ο οποίος βασίζεται στο πρότυπο UNCITRAL περί διεθνούς εμπορικής διαιτησίας, ρυθμίζει θέματα διαιτησίας, ενώ ο Νόμος 231/15.02.2008 ρυθμίζει θέματα διαιτησίας καταναλωτή. Στα Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια της Ισπανίας λειτουργεί δίκτυο διαιτητικών δικαστηρίων (<http://www.camaras.org/publicado/arbitraje/redcortesarbitraje.html>), το οποίο εποπτεύεται από το Κεντρικό Διαιτητικό Δικαστήριο (<http://www.corteesspanolaarbitraje.es/>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ – ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

1. Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Το Υπουργείο Εξωτερικών ανακοινώνει ότι η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Ισπανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου που υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 4 Δεκεμβρίου 2000 και κυρώθηκε από τη Χώρα μας με τον Νόμο 3015/2002, ο οποίος δημοσιεύτηκε στο Φύλλο της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως υπ' αριθμ. 104, τεύχος Α' της 2 Μαΐου 2002, τέθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου κατά ή μετά την πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου που ακολουθεί αμέσως την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η Σύμβαση.

Η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Ισπανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και της αποτροπής της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος που υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 4 Δεκεμβρίου 2000.

2. Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων

Ο Φόρος Προσωπικού Εισοδήματος (IRPF) εφαρμόζεται σε φυσικά πρόσωπα που κατοικούν στην Ισπανία και φορολογούνται για το –παγκόσμιο- εισόδημά τους.

Ο φορολογούμενος θεωρείται ότι έχει την κατοικία του στο ισπανικό έδαφος όταν παραμένει περισσότερο από 183 ημέρες, κατά τη διάρκεια ενός φυσικού έτους, στην ισπανική επικράτεια ή εφόσον έχει σε αυτήν την έδρα της επαγγελματικής του δραστηριότητας ή το κέντρο των οικονομικών του συμφερόντων.

Ο υπολογισμός του φόρου συμπεριλαμβάνει ένα γενικό μέρος και μία «βάση αποταμίευσης», όπως χαρακτηριστικά αποκαλείται. Επιπλέον, ο φορολογικός νόμος καθιερώνει μια ποσοτική εξαίρεση πολύ σημαντική σε σχέση με το εισόδημα εργαζομένων, οι οποίοι, αν και φορολογικοί κάτοικοι στην Ισπανία, αναπτύσσουν εργασίες στο εξωτερικό. Η απαλλαγή αυτή εφαρμόζεται μέχρι ποσού 60.100 ευρώ ετησίως και υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Τα κλιμάκια φορολογικών συντελεστών όσον αφορά το γενικό μέρος έχουν ως ακολούθως:

καθαρό φορολογητέο εισόδημα	φορολογικός συντελεστής 2018
€ 0-12.450	19%
€ 12.451-20.200	24%
€ 20.201-35.200	30%
€ 35.201-60.000	37%
€ 60.001 και άνω	45%

3. Φόρος επιχειρήσεων

Οι τωρινοί φόροι επιχειρήσεων στην Ισπανία ρυθμίζονται με τον Νόμο 27/2014 και το Βασιλικό Διάταγμα 634/2015, τα οποία καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τους φόρους επί των επιχειρήσεων.

Ο γενικός συντελεστής φορολογίας εταιρειών ανέρχεται σε 25%. Για τις επιχειρήσεις μικρού μεγέθους (με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από €5 εκ., με λιγότερους των 25 εργαζομένων και που διατηρούν ή αυξάνουν απασχόληση) εφαρμόζεται συντελεστής 20% για τα πρώτα €300.000 και 25% για τα πλέον αυτών κέρδη. Ο συντελεστής για τις εταιρείες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων παραμένει 30%.

Εκπτώσεις:

Γενική έκπτωση, της τάξης του 12-7%, επί των κερδών που επανεπενδύονται. Ειδικότερες εκπτώσεις: 17% επί των δαπανών ερευνητικού προσωπικού και 8% επί των επενδύσεων για έρευνα και ανάπτυξη (πλην της αγοράς ακίνητης περιουσίας), 12% επί των δαπανών για τεχνολογική καινοτομία, 1% επί των δαπανών για ενθάρρυνση χρήσης νέων τεχνολογιών από εργαζομένους.

Σύμφωνα με αλλαγές που επήλθαν το 2013, η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, μέσω επανεπένδυσης

κερδών (αποθεματικό κεφαλαιοδότησης) κατά 10%, θα μειώνει ισόποσα τη φορολογητέα βάση, υπό τον όρο ότι το εν λόγω ποσό δεν θα χρησιμοποιηθεί για περίοδο πέντε ετών. Επίσης, όσον αφορά στις ΜΜΕ, δίνεται η δυνατότητα μείωσης του συντελεστή έως και 22,5%, μέσω της συσσώρευσης μεριδίου 10% των κερδών (έως το ποσό του €1 εκ.), για την εξυπηρέτηση τυχόν φορολογικών επιβαρύνσεων εντός περιόδου πέντε ετών.

Επίσης, για τις νέες επιχειρήσεις που συστήνονται μετά το 2013, εφαρμόζονται μειωμένοι συντελεστές (τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) ύψους 15% για τα πρώτα €300.000 και 20% για τα κέρδη άνω του ποσού αυτού.

Η προπληρωμή του φόρου πραγματοποιείται 3 φορές ετησίως, τους μήνες Απρίλιο, Οκτώβριο και Δεκέμβριο, για το φορολογητέο εισόδημα των 3, 6 και 9 μηνών αντιστοίχως, σε ποσοστό 18%, εφόσον υπολογίζεται επί των κερδών της προηγούμενης φορολογικής περιόδου ή 17% εάν υπολογίζεται ως προς εκείνα της τρέχουσας περιόδου.

Όσον αφορά στις ΜΜΕ (με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των €10 εκ.) δίνεται η δυνατότητα εφαρμογής φοροελαφρύνσεων (λ.χ. μέσω απόσβεσης περιουσιακών στοιχείων), υπό προϋποθέσεις.

4. Φόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ακίνητης περιουσίας (δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,1% για αστικά ακίνητα και το 0,9% για αγροτικά), Επιχειρηματικής δραστηριότητας (λαμβάνεται υπόψη το είδος δραστηριότητας, η τοποθεσία, τα έσοδα), Οχημάτων.

Εξειδικευμένη πληροφόρηση για το φορολογικό σύστημα είναι διαθέσιμη από το Υπουργείο Οικονομικών (www.aeat.es).

Λεπτομερείς πληροφορίες, για όλους τους τομείς που αφορούν στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ισπανία, παρέχει η αρμόδια υπηρεσία ξένων επενδύσεων Invest in Spain (www.investinspain.org).

5. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο ανώτερος συντελεστής του ΦΠΑ ανέρχεται σε 21% και εφαρμόζεται στα περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες. Ο μεσαίος συντελεστής είναι 10% και εφαρμόζεται σε τρόφιμα-ποτά (πλην αλκοολούχων), νερό, στέγαση, μεταφορές, ξενοδοχεία, εστιατόρια, κινηματογράφοι, θέατρα. Ο κατώτερος συντελεστής είναι 4% και εφαρμόζεται σε: ψωμί, αλεύρι, γάλα, αυγά, τυρί, φρούτα και λαχανικά, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά και φαρμακευτικά. Ειδικός, μειωμένος (7%), συντελεστής (γενικός έμμεσος φόρος) ισχύει στις Κανάριες Νήσους, λόγω γεωγραφικής απόστασης από την ηπειρωτική χώρα.

Μία καινοτομία που ενσωματώθηκε πρόσφατα στο ισπανικό φορολογικό σύστημα είναι το ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης του ΦΠΑ και καταχώρησης αποδείξεων, τιμολογίων και λογιστικών βιβλίων, ώστε ο ΦΠΑ να αποδίδεται άμεσα. Στο νέο αυτό σύστημα υπόκεινται υποχρεωτικά όμιλοι επιχειρήσεων, μεγάλες επιχειρήσεις και οι υποκείμενοι σε μηνιαία απόδοση ΦΠΑ, ενώ έχει γίνει πρόβλεψη και για εθελοντική υπαγωγή σε αυτό. Καθίσταται λοιπόν σαφές ότι δεν επηρεάζει την φορολογία των πολιτών.

Σύμφωνα με το SII, όπως έχει καθιερωθεί να λέγεται, ο υπόχρεος σε απόδοση ΦΠΑ δεσμεύεται να ανεβάσει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα που έχει ενεργοποιηθεί για το σκοπό αυτό, τα βιβλία ελέγχου εισερχόμενων και εξερχόμενων τιμολογίων, επενδυτικών αγαθών και διακοινοτικών συναλλαγών. Ο χρόνος μέσα στον οποίο οφείλει να διεκπεραιώσει τη δήλωσή του είναι 4 ημέρες από την έκδοση, τη λογιστική εγγραφή, την έκδοση της φορτωτικής, όταν πρόκειται για διακοινοτική μεταφορά αγαθών ή μέχρι την 30^η Ιανουαρίου κάθε έτους, αν πρόκειται για επενδύσεις.

Σημειώνεται ότι εξαιτίας των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας, είναι πιθανό ο ΦΠΑ σε ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες να μειωθεί, προκειμένου να μπορέσουν να ορθοποδήσουν οι επιχειρήσεις και να τονωθεί η ζήτηση. Για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, η Κυβέρνηση αφαίρεσε τον ΦΠΑ από προϊόντα, όπως οι χειρουργικές μάσκες και τα γάντια.

6. Φόρος αυτοαπασχολούμενων

Ο γενικός φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 15%. Εφαρμόζεται μειωμένος συντελεστής 7% σε

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

νέους αυτοαπασχολούμενους για περίοδο τριών ετών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είχαν ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα δώδεκα μήνες πριν από την έναρξη της νέας απασχόλησής τους.

7. Δασμοί

Ενδοενωσιακό εμπόριο

Ως επιχείρηση που πραγματοποιεί συναλλαγές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Τουρκίας, έχει το δικαίωμα να πραγματοποιεί ελεύθερα εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη δεν μπορούν να περιορίζουν τις ποσότητες των εισαγωγών/εξαγωγών ούτε να παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τις εμπορικές συναλλαγές.

Το δικαίωμα στο ελεύθερο εμπόριο εμπεριέχει επίσης το δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης στο έδαφος της ΕΕ. Όταν ένα προϊόν - ακόμη κι αν έχει παραχθεί εκτός ΕΕ - εισαχθεί στην ΕΕ, μπορεί στη συνέχεια να μεταφερθεί ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ.

Εναρμονισμένοι κανόνες

Εάν τα προϊόντα πληρούν τους εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να τεθεί κανένας περιορισμός, όπως λ.χ. στην ποσότητα των πωλήσεων. Οι εναρμονισμένοι κανόνες της ΕΕ βασίζονται σε μία σειρά προϋποθέσεων που αποσκοπούν στην προστασία των καταναλωτών, της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

Μη εναρμονισμένοι κανόνες

Εάν τα προϊόντα δεν υπόκεινται σε εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ, ενδεχομένως να υπόκεινται σε εθνικούς κανόνες. Σε αυτή την περίπτωση, εξακολουθεί να υφίσταται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων με βάση την αρχή της [αμοιβαίας αναγνώρισης](#).

Περιορισμοί που βασίζονται σε εθνικούς κανόνες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Τα προϊόντα μπορεί να εξακολουθούν να υπόκεινται σε περιορισμούς εάν αντιβαίνουν στο δημόσιο συμφέρον – ειδικότερα, για λόγους προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, του περιβάλλοντος, της δημόσιας ασφάλειας ή των χρηστών ηθών. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να μπορούν να αποδείξουν ότι οι περιορισμοί αυτοί στην ελεύθερη κυκλοφορία είναι δικαιολογημένοι και αναλογικοί, όπως η υποβολή σε διαδικασία προηγούμενης έγκρισης ορισμένων προϊόντων που παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης

Το δικαίωμα ελεύθερων συναλλαγών εμπεριέχει επίσης το δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης σε ολόκληρο το έδαφος της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Τουρκίας. Όταν ένα προϊόν - ακόμη κι αν έχει παραχθεί εκτός ΕΕ - εισαχθεί στην ΕΕ, μπορεί στη συνέχεια να μεταφερθεί ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ξένες επενδύσεις στην Ισπανία

Η έλευση της διεθνούς οικονομικής κρίσης στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι εισροές των ξένων επενδύσεων από τη μέγιστη τιμή των €30,4 δισ. το 2008, σε €12,29 δισ. το 2010. Η αύξηση που σημειώθηκε το 2011 (€28,94 δισ.) ενδεχομένως να συνδέεται με το μακρύ βαθμό ωρίμανσης επενδυτικών προγραμμάτων παλαιότερων ετών, καθώς το επόμενο έτος μειώθηκαν εκ νέου στα €14,8 δισ.

Το διάστημα 2014-2018, παρατηρείται σταδιακή ανάκαμψη, λαμβάνοντας υπόψη ότι το διεθνές περιβάλλον κατά την περίοδο αναφοράς εξακολουθεί να μην είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών. Ενδιαφέρον στοιχείο είναι, επίσης, ότι ο λόγος επενδύσεων/αποεπενδύσεων την περίοδο προ της κρίσης (2000-2007) είναι σαφώς υψηλότερος (48%) από ό,τι το χρονικό διάστημα που ακολούθησε (25% το 2007-2016)

Αvda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Επενδύσεις από και προς την Ισπανία

	2015	2016	2017	2018	2019**
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)*	395.705,8	424.288,6	449.885,1	-	659.000
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)*	437.512	475.587,5	467.966,8	-	562.900

Πηγή: DataInVex

*αξία σε εκ. ευρώ

** Icesx, σε δολάρια Η.Π.Α.

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ισπανία ακολουθούν ανοδική πορεία τα τελευταία έτη. Αντίθετα, μεικτή είναι η κατάσταση των ισπανικών εξαγωγών στο εξωτερικό καθώς παρατηρούνται αυξομειώσεις. Για το 2019, σύμφωνα με τον Οργανισμό Προώθησης Επενδύσεων και Εξαγωγών της Ισπανίας, ICEX, το απόθεμα των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ισπανία έφθασε τα 659 δις δολάρια Η.Π.Α., εμφανώς αυξημένο από το 450 δις ευρώ το 2017. Αυξημένο είναι και το κεφάλαιο στο εξωτερικό, το οποίο φθάνει τα 562,9 δολάρια Η.Π.Α..

Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης των επενδύσεων, το 17,7% του συνόλου προήλθε από το Λουξεμβούργο, το 13,4% από την Ολλανδία και το 13,4% από το Ην. Βασίλειο. Οι επενδύσεις της Ισπανίας είχαν ως χώρα αποδοχής για το 26,4% του συνόλου τις Η.Π.Α. ενώ 20,8% και 10,3% ήταν το ποσοστό του συνόλου που επενδύθηκε στη Γαλλία και τη Βραζιλία αντίστοιχα.

Αναπτυξιακός νόμος

Ο Ισπανικός Οργανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την ανάπτυξη (AECID) προωθεί τους στόχους στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης και προώθησης του επιχειρηματικού τομέα, εφαρμόζοντας Σχέδιο Δράσης για την οικονομική ανάπτυξη.

Με το πέμπτο γενικό σχέδιο (V Plan Director), ο Οργανισμός προωθεί και υποστηρίζει την ανάπτυξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και επικεντρώνεται σε τέσσερα βασικά σημεία: τους πολίτες, το περιβάλλον, την ευημερία και την ειρήνη. Μεγάλη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη και την ευημερία της Λατινικής Αμερικής, της ηπειρωτικής Αφρικής καθώς και της λωρίδας Σαχέλ και της Βορειο-Δυτικής Αφρικής. Για την καλύτερη αξιοποίηση και εφαρμογή αυτών των σχεδίων, το σχέδιο

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

διαχωρίζει τις χώρες σε αυτές Λιγότερων Ανεπτυγμένων, Μεσαίου Εισοδήματος και Ανεπτυγμένων χωρών.

Τέλος, υπογραμμίζεται η σημασία της συνεργασίας και με άλλα κράτη που έχουν τους ίδιους στόχους καθώς και με τη συνεργασία του ισπανικού κράτους με άλλους παράγοντες του ισπανικού συστήματος και άλλων εθνικών και διεθνών οργανισμών που κινούνται προς αυτήν την κατεύθυνση.

Καθεστώς ιδιωτικοποιήσεων

Αρμόδια για τις ιδιωτικοποιήσεις είναι η Κρατική Εταιρία Βιομηχανικών Συμμετοχών (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales-SEPI), η οποία είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών και Δημόσιας Διοίκησης.

Το Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων (Consejo Consultivo de Privatizaciones-CCP) παίζει επίσης καίριο ρόλο στις πραγματοποιούμενες ιδιωτικοποιήσεις με τις συμβουλευτικές αρμοδιότητες και την εξειδικευμένη γνώση που διαθέτει.

Η Συμφωνία του Υπουργικού Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 1996, καθιέρωνε ως Διαχειριστές της διαδικασίας ιδιωτικοποιήσεων την Κρατική Εταιρία Βιομηχανικών Επενδύσεων (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales-SEPI), την Κρατική Εταιρία Περιουσιακών Στοιχείων (Sociedad Estatal de Participaciones Patrimoniales-SEPPa) και την Κρατική Βιομηχανική Υπηρεσία (Agencia Industrial del Estado-AIE). Οι αναμορφώσεις του δημόσιου επιχειρηματικού τομέα που ακολούθησαν, είχαν ως συνέπεια σήμερα, ο μοναδικός Διαχειριστής με ενεργό ρόλο να είναι ο πρώτος από τους προαναφερόμενους φορείς.

Ο ρόλος του Διαχειριστή είναι η σχεδίαση της διαδικασίας πώλησης και η σύναψη συμφωνίας με την εταιρία, υπό την αναβλητική αίρεση αναγνώρισής της από το Υπουργικό Συμβούλιο, καθώς και της γνωμοδότησης του Συμβουλίου Ιδιωτικοποιήσεων. Ο φάκελος με τις πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας και την συγκεκριμένη πρόταση πώλησης αποστέλλεται στο Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων για την αντίστοιχη ανάλυση. Αφού έχει αποσταλεί ο φάκελος, το Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων εκπονεί γνωμοδότηση ως προς το βαθμό επάρκειας της διαδικασίας με κριτήριο τις αρχές της διαφάνειας, της συναίνεσης και της δημοσιότητας. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

διάφορες συστάσεις με σκοπό τη βέλτιστη εφαρμογή της πρότασης. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο ρόλος του Συμβουλίου Ιδιωτικοποιήσεων είναι συμβουλευτικός και μη δεσμευτικός και ως εκ τούτου, δεν συμμετέχει άμεσα στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης.

Στη συνέχεια η γνωμοδότηση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Διαχειριστή, ο οποίος είναι επιφορτισμένος να αξιολογήσει την πρόταση ιδιωτικοποίησης, καθώς και στον αντίστοιχο Υπουργό, ο οποίος θα μεριμνήσει για την κοινοποίηση στην Επιτροπή της Κυβέρνησης που είναι αρμόδια για Οικονομικά θέματα, με στόχο την μετέπειτα εισαγωγή του ζητήματος στο Υπουργικό Συμβούλιο και την οριστική έγκριση από αυτό. Σε κάθε περίπτωση είναι ο Διαχειριστής και σε τελευταίο βαθμό το Υπουργικό Συμβούλιο, τα εκτελεστικά όργανα της ιδιωτικοποίησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δημοσιεύει τις γνωμοδοτήσεις του και δελτία τύπου στα μέσα ενημέρωσης και επιπλέον μέσω της ιστοσελίδας του www.ccp.es.

Σε αντίθεση με το Συμβούλιο, το οποίο δρα στο στάδιο πριν από την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης, υπάρχουν επίσης όργανα τα οποία αναλαμβάνουν και διεκπεραιώνουν έναν έλεγχο της ιδιωτικοποίησης, εκ των υστέρων εξετάζοντας τις συνέπειές της από τη σκοπιά της νομιμότητας και με οικονομικά κριτήρια.

Πιστοληπτική ικανότητα χώρας-κίνδυνοι/προοπτικές

Η ισπανική οικονομία διατήρησε, το 2019, την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013, παρόλα αυτά είναι φανερή η επιβράδυνση της ανάπτυξης της οικονομίας. Ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν χαμηλότερος κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες με το προηγούμενο έτος, ήτοι 2%, ενώ στην αρχή του έτους, υπολογιζόταν στο 2,1%.

Στην αρχή του έτους, προτού η χώρα πληγεί σοβαρά από την πανδημία του κορωνοϊού Covid-19, η Τράπεζα της Ισπανίας, προέβλεπε συνέχιση της επιβραδυμένης ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, είχε εκτιμηθεί ότι ο ρυθμός ανάπτυξης θα μειωνόταν στο 1,7% το 2020 και στο 1,6% και 1,5% για το 2021 και το 2022 αντίστοιχα. Το έλλειμμα της χώρας υπολογιζόταν ότι θα μειωθεί στο 2,1% του ΑΕΠ το 2020 και στο 1,4% έως το 2022, ενώ η ανεργία θα μειωνόταν περαιτέρω στο 13,8%.

Παρόλα αυτά, η χώρα έχει πληγεί σοβαρά από την πανδημία του Covid-19, αναγκάζοντάς την να

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

κηρύξει, στις 14 Μαρτίου, την κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, εφαρμόζοντας αυστηρό κατ' οίκον περιορισμό, ο οποίος διήρκησε για 48 ημέρες. Η επιστροφή στη νέα πραγματικότητα έχει προγραμματιστεί σε τέσσερις φάσεις, ενώ η πρώτη ξεκίνησε στις 4 Μαΐου 2020. Επιπλέον, σημειώνεται ότι για δύο εβδομάδες, η οικονομία της χώρας είχε παραλύσει σχεδόν απόλυτα, καθώς η εργασία επιτρεπόταν η εργασία μόνο σε άτομα που απασχολούνταν σε απόλυτα ουσιαστικές δραστηριότητες, όπως σουπερμάρκετ και φαρμακεία.

Εξαιτίας αυτών των συνεπειών, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει εκτιμήσει ότι η ύφεση θα είναι της τάξεως του 8% για το 2020 στην Ισπανία, ενώ προειδοποιεί ότι η ανεργία θα ξεπεράσει το 20% για το ίδιο έτος. Η Τράπεζα της Ισπανίας, αναθεώρησε τις προβλέψεις της, προβλέποντας τρία διαφορετικά σενάρια ανάλογα τη διάρκεια της πανδημίας και την αποτελεσματικότητα των οικονομικών μέτρων της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με τις προβλέψεις αυτές, η οικονομία αναμένεται να συρρικνωθεί μεταξύ του 6,6% και του 13,6%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της όμως, το 2021 η ανάπτυξη θα επανέλθει, ενώ όσο μεγαλύτερη είναι η ύφεση το τ.έ., τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ανάπτυξη το επόμενο έτος. Η ανεργία προβλέπεται να φθάσει το 21,7%, ποσοστό το οποίο δεν αναμένεται να μειωθεί κάτω του 17,5% το 2021.

Αν και τα τελευταία έτη, η χώρα είχε κάνει σημαντικά βήματα για τη μείωση του χρέους της, το τελευταίο αναμένεται να ξεπεράσει το 110%, ενώ υπάρχει η πιθανότητα να φθάσει έως και το 120% του ΑΕΠ της. Αντίστοιχα, το έλλειμμα θα κινηθεί μεταξύ του 7% και του 11% του ΑΕΠ.

Η πιστοληπτική ικανότητα της χώρας δεν μεταβλήθηκε από τους οίκους αξιολόγησης, οι οποίοι όμως έχουν προειδοποιήσει τη χώρα για πιθανή μείωση στο μέλλον. Συγκεκριμένα, η Standard & Poor's αξιολογεί τη χώρα με A, η Fitch με A- και η Moody's με Baa1.

Σημειώνεται ότι στην Ισπανία, τα τελευταία έτη, παρά τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα, παρατηρείται πολιτική αστάθεια, η οποία οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, και στις εξελίξεις του ζητήματος της Καταλονίας. Η εν λόγω αστάθεια επηρεάζει σημαντικά και την εθνική οικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ- ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Οι σπουδαιότερες διεθνείς κλαδικές εμπορικές εκθέσεις διοργανώνονται στην Μαδρίτη και στη Βαρκελώνη. Η συμμετοχή σε αυτές επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται για την αγορά της χώρας

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Περισσότερες πληροφορίες ανευρίσκονται στις ιστοσελίδες των διοργανωτών: www.ifema.es και www.firabarcelona.com.

Σχετικά με διαγωνισμούς που προκηρύσσονται στην Ισπανία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ηλεκτρονική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (<https://contrataciondelestado.es>), καθώς επίσης και από την ηλεκτρονική υπηρεσία TED (Tenders Electronic Daily) της ΕΕ (<http://ted.europa.eu>). Το TED παρέχει ανοικτή πρόσβαση στις ανακοινώσεις δημοσίων συμβάσεων που προκηρύσσονται στις χώρες μέλη της ΕΕ και του ΕΟΧ, οι οποίες δημοσιεύονται καθημερινά στο συμπληρωματικό φύλλο της επίσημης εφημερίδας της ΕΕ.

Πληροφορίες για πρότυπα και τεχνικούς κανονισμούς είναι διαθέσιμες από την Ισπανική Ένωση Προτύπων και Πιστοποίησης (www.en.aenor.es). Για την κατοχύρωση εμπορικού σήματος στην Ισπανία θα πρέπει να απευθύνονται στο Γραφείο Εναρμονισμού της Ενιαίας Αγοράς (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do>).

Για θέματα ευρεσιτεχνιών, αρμόδιο είναι το Spanish Patent and Trademark Office (<http://www.oepm.es/en/index.html>), το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Βιομηχανίας, ενώ για ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το Υπουργείο Εκπαίδευσης, Πολιτισμού και Αθλητισμού (<http://en.www.mcu.es/propiedadInt/CE/Contacte.html>).

Η ανεύρεση εξειδικευμένου προσωπικού δεν συνιστά πρόβλημα, καθώς η Ισπανία διαθέτει επάρκεια εργατικού δυναμικού και εκτενές δίκτυο γραφείων εύρεσης εργασίας δημοσίων (http://www.sepe.es/contenidos/empresas/ofertas_empleo/buscador_empleo.html) και ιδιωτικών υπαλλήλων (<http://www.asempleo.com/index.asp>). Ο κατώτερος μισθός (μεικτός) ανέρχεται σε € 825,70 (2017, 14 μισθοί σε 12 μηνιαίες καταβολές), οι δε εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές αντιπροσωπεύουν το 30% περίπου του μισθού. Η εργασιακή μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2012, αποβλέπει στην αύξηση του βαθμού ευελιξίας στην αγορά εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Ισπανία είναι μέλος της ΕΕ από το 1986 και της ευρωζώνης και συνεπώς ισχύουν, εν γένει, οι ίδιες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα με τις υπόλοιπες οικονομίες της ΕΕ.

Αvda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Παρά την ύφεση της περιόδου 2009-2013, η ισπανική οικονομία παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Παρουσιάζει ευκαιρίες και προκλήσεις για εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις.

Κύρια χαρακτηριστικά που της προσδίδουν δυναμικότητα και την καθιστούν ενδιαφέρουσα αγορά-στόχο είναι:

- το μέγεθος της αγοράς
- ο υψηλός βαθμός οικονομικής ελευθερίας
- η παρουσία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων
- τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα
- η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών
- η ιδιότητά της ως πύλη για την Λατινική Αμερική
- η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών
- το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών

Οι ευρύτερες περιφέρειες της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι τα δύο μεγαλύτερα επιχειρηματικά κέντρα, με πληθυσμό 6,4 εκ. και 5,3 εκ., αντιστοίχως. Βιομηχανικά κέντρα και κέντρα έρευνας και τεχνολογίας υπάρχουν και σε άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Σεβίλλη, το Μπιλμπάο, η Βαλένθια και η Σαραγόσα.

Για τις ελληνικές εταιρίες που ενδιαφέρονται να εξάγουν στην Ισπανία, ενδείκνυται να χρησιμοποιήσουν διανομέα ή αντιπρόσωπο με καλή γνώση της τοπικής αγοράς. Οι αντιπρόσωποι μπορούν να προσφέρουν εθνική ή πιο περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη. Εταιρίες που σχεδιάζουν πιο ουσιαστικές επενδύσεις δύνανται να συμπράξουν με ισπανικές εταιρίες ή να ιδρύσουν εταιρία με μερική ή πλήρη κυριότητα. Η είσοδος στη ισπανική αγορά προϋποθέτει ικανοποιητική έρευνα αγοράς. Το Γραφείο ΟΕΥ της Ελληνικής Πρεσβείας μπορεί να συνδράμει ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις στην κατεύθυνση αυτή.

Συνιστάται η χρήση νομικής αρωγής προ της ολοκλήρωσης συμφωνιών με αντιπροσώπους. Κάθε περιφέρεια της Ισπανίας έχει το δικό της συμβούλιο εμπορικών αντιπροσώπων, στο οποίο οι ανωτέρω ενδιαφερόμενοι εγγράφονται υποχρεωτικά. Οι αντίστοιχες ιστοσελίδες Μαδρίτης και Βαρκελώνης είναι www.coaccm.org, www.coacb.com.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Βασική γλώσσα εργασίας είναι η ισπανική (μολονότι ορισμένες από τις Αυτονομίες έχουν τη δική τους, Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Καταλονία). Οι περισσότερες εκ των μεγάλων ισπανικών επιχειρήσεων έχουν προσωπικό με σχετική ευχέρεια επικοινωνίας στην αγγλική γλώσσα, δεν ισχύει όμως το ίδιο για τις μικρότερου μεγέθους εταιρίες. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα μετάφρασης-διερμηνείας για τη σύνταξη αλληλογραφίας και τη δια ζώσης επικοινωνία, ιδίως κατά το αρχικό στάδιο της συνεργασίας. Τα προγράμματα προβολής και διαφήμισης θα πρέπει, επίσης, να είναι προσαρμοσμένα στα ισπανικά (χρήσιμες κλαδικές επαφές είναι διαθέσιμες από την Ένωση Διαφημιστών Ισπανίας, www.anunciantes.com).

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
2013-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	698,71	703,90	703,24	1.106,19	1.113,99
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	1.598,8	1.634,0	1.775,1	2.045,87	2.038,19
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-900,09	-703,73	-1.071,86	-939,68	- 924,20

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΤΑ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

8ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην Αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
[8471] Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων	220.055.882	9,04%	214.717.123	7,04%	-2,43%
[2710] Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια)	181.968.904	7,48%	147.119.358	4,82%	-19,15%
[8703] Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα (εκτός από τα αστικά λεωφορεία της κλάσης 8702)	2.530.738	0,10%	126.587.418	4,15%	4902,00%
[0302] Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης	69.168.685	2,84%	99.204.155	3,25%	43,42%

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

0304)					
[3004] Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα	84.253.360	3,46%	93.626.822	3,07%	11,13%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΤΑ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	Αξία (σε ευρώ)	% στο σύνολο	
[2710] Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	323.063.185	16,24%	147.119.358	7,57%	-54,46%
[8703] Αυτοκίνητα για τη μεταφορά προσώπων	111.902.086	5,63%	126.587.418	6,51%	13,12%
[6204] Γυναικεία ενδύματα	72.618.834	3,65%	78.591.847	4,04%	8,23%
[3004] Φάρμακα	43.777.918	2,20%	70.943.286	3,65%	62,05%
[7403] Χαλκός καθαρισμένος και κράματα χαλκού	51.059.612	2,57%	59.562.292	3,06%	16,65%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

	2015	2016	2017	2018	2019
Εισπράξεις (αξία σε εκ. ευρώ)	426,7	500,1	465,7	570,4	621,0
Πληρωμές (αξία σε εκ. ευρώ)	205,4	218,4	236,9	289,2	341,8
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία σε εκ. ευρώ)	+221,3	+281,7	+228,8	+281,2	+279,2

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

	2015	2016	2017	2018	2019
Αφίξεις από την Ισπανία στην Ελλάδα (χιλ. επισκέπτες)	93,62	203,3	164,0	225,7	282,9
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,4%	0,7%	0,5%	0,68%	0,83%
Μεταβολή	-31,3%	+117,1%	-19,3%	+37,6%	+25,34%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Γραφείο ΟΕΥ:

ΜΑΔΡΙΤΗΣ

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

1. Ελληνικές Αρχές

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Τηλ.: +34 915644653, Φαξ: +34 915644668
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

gremb.mad@mfa.gr

Γραφείο ΟΕΥ

Τηλ.: +34 915644592, Φαξ: +34 915644668
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

ecocom-madrid@mfa.gr

Προξενικό Γραφείο

Τηλ.: +34 915644653 Φαξ: +34 915641601
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

grcon.mad@mfa.gr

Γραφείο Δημόσιας Διπλωματίας

Τηλ.: +34 91 564 58 19 Φαξ: +34 915645819
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

pdo.mad@mfa.gr

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Γραφείο Ακολούθου Άμυνας

Τηλ./Φαξ: +34 915621656
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

def.attache@embagrec.org

Τμήμα Εκπαίδευσης και Πολιτισμού

Τηλ.: +34 915644653 Φαξ: +34 915644668

gremb.mad@mfa.gr

Ελληνική Κοινότητα Καταλονίας

Carrer de València, 558, 08026 Barcelona
Τηλ.: +34 93 454 90 21 / +34 649 472 452

comgriegabcn@gmail.com

comgregacat.net/gr/

Ελληνική Κοινότητα Μαδρίτης

Τηλ.: +34 913 594 258 / +34 913 454 085

Ελληνική Κοινότητα Βαλένθιας

Calle 106 NI 22, La Canyada, 46182 Paterna, Valencia
Τηλ.: +34 607 466 605 Φαξ: +34 963 522 760

cohelcv@hotmail.com

www.cohelcv.es.tl/

Ένωση Ελλήνων Κατοίκων Ισπανίας

Calle Solano, 38, 28223, Pozuelo, Madrid
Τηλ.: +34 609 784 452 / +34 91 548 48 89

Ένωση Ισπανο-Ελληνικού Πολιτισμού

Takuhí Ispirián, Seseña, 9, 4º E. 28024 Madrid
Τηλ.: +34 915 184 601 / +34 917 923 197

asociacionhispanohelenica@gmail.com

www.hispanohelenica.org/

Ελληνο – Αραγονέζικος Πολιτιστικός Σύλλογος «Πανσέληνος»

Vía Ramón Pignatelli, 5 – 2ºA, 50007 Zaragoza
Τηλ.: +34 629 722 726, +30 6986 920 952

infopanselinos@gmail.com

sites.google.com/site/asociacionpanselinos/home

Αvda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Κοινωνική και Πολιτισμική Ελληνική Ένωση «Περίπλο»

Calle Sancho de Azpeitia, 2, 2º C, 48014 Bilbao, Vizcaya

Τηλ.: +34 663 684 013 / +34 661 448 391

info@asociacionperiplo.es

asociacionperiplo.es/

2. Ισπανικές Αρχές – Υπουργεία - Κρατικοί Φορείς

MINISTERIO DE AGRICULTURA, PESCA Y ALIMENTACIÓN

Paseo de la Infanta Isabel, 1, 28014 Madrid

Tel.: +34 91 347 5368 / +34 91 347 5724

informac@mapama.es , www.mapa.gob.es/es/

MINISTERIO DE ASUNTOS ECONÓMICOS Y TRANSFORMACIÓN DIGITAL

Paseo de la Castellana, 162, 28046 Madrid

Tel.: +34 91 258 28 52

www.mineco.gob.es/

• **DIRECCIÓN GENERAL DEL TESORO**

Paseo del Prado, 4, 28014 Madrid

Tel.: +34 917 697 231 (Sólo para Inversores de Deuda Pública)

www.tesoro.es/

• **INSTITUTO DE CRÉDITO OFICIAL**

Paseo del Prado, 4, 28014 Madrid

Tel.: +34 91 592 16 00

www.ico.es/

MINISTERIO DE ASUNTOS EXTERIORES, UNIÓN EUROPEA Y DE COOPERACIÓN

Sede Palacio de Santa Cruz, Plaza de la Provincia, 1, 28071 Madrid

Tel.: +34 913 799 700

www.exteriores.gob.es/

MINISTERIO DE CIENCIA E INNOVACIÓN

Paseo de la Castellana, 162, 28046 Madrid

Tel.: +34 912 582 852

www.ciencia.gob.es/

Αντα. Δρ. Αρκε 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

MINISTERIO DE CONSUMO

Paseo del Prado, 18-20, 28014 Madrid
Tel.: +34 901 400 100 / +34 91 596 10 89 / +34 91 596 10 90
www.mscbs.gob.es/

MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE

Plaza Del Rey, 1, 28004 Madrid
Tel.: +34 917 017 000
www.culturaydeporte.gob.es/

MINISTERIO DE DEFENSA

Paseo De la Castellana, 109, 28071 Madrid
Tel.: + 34 913 955 000
www.defensa.gob.es/

MINISTERIO DE DERECHOS SOCIALES Y AGENDA 2030

Paseo del Prado, 18-20, 28014 Madrid
Tel.: +34 901 400 100 / +34 91 596 10 89 / +34 91 596 10 90
www.mscbs.gob.es/

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y FORMACIÓN PROFESIONAL

Calle de Los Madrazo, 15, 28014 Madrid
Tel.: +34 910 837 937
www.educacionyfp.gob.es/

MINISTERIO DE TRANSPORTES, MOVILIDAD Y AGENDA URBANA

Paseo De la Castellana, 67, 28071 Madrid
Tel.: +34 915 977 000
www.mitma.gob.es/

MINISTERIO DE HACIENDA

Calle Alcalá, 9 - Planta Baja, 28071 Madrid
Tel.: +34 900 567 765 /+34 915 958 000
www.hacienda.gob.es/

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

MINISTERIO DE INDUSTRIA, COMERCIO Y TURISMO

Paseo de la Castellana, 160, 28046 Madrid

Tel.: +34 913 494 000 / +34 913 494 640

www.mincotur.gob.es/

- **ICEX España Exportación e Inversiones**

Paseo de la Castellana, 278, 28046 Madrid

Tel.: +34 900 349 000

www.icex.es/

- **CERSA**

Calle de Orense, 58, 28020 Madrid

Tel.: +34 91 571 84 88

www.cersa-sme.es/

- **TURESPAÑA**

Calle Poeta Joan Maragall, 41, 28020 Madrid

www.tourspain.es/

MINISTERIO DE JUSTICIA

Calle San Bernardo, 45, 28071 Madrid

Tel.: +34 902 007 214 / +34 918 372 295

www.mjusticia.gob.es/

MINISTERIO DE LA PRESIDENCIA, RELACIONES CON LAS CORTES Y MEMORIA DEMOCRATICA

Avenida Puerta de Hierro, 28071 Madrid

www.mpr.gob.es/

MINISTERIO DE POLÍTICA TERRITORIAL Y FUNCIÓN PÚBLICA

Paseo de Castellana, 3, 28046 Madrid

Tel.: +34 91 2739000

www.mptfp.gob.es/

MINISTERIO DE SANIDAD

Paseo Del Prado, 18-20, 28071 Madrid

Tel.: +34 91 596 10 00 / +34 91 596 10 89 / +34 91 596 10 90

www.mscbs.gob.es/

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

MINISTERIO DE TRABAJO, MIGRACIONES Y SEGURIDAD SOCIAL

Paseo de la Castellana, 63, 28071 Madrid

Tel.: +34 913 630 000

www.mitramiss.gob.es/

MINISTERIO DEL INTERIOR

Calle Amador de los Ríos, 7, 28071 Madrid

Tel.: +34 915 37 15 68

www.interior.gob.es/

MINISTERIO PARA LA TRANSICION ECOLOGICA Y EL RETO DEMOGRAFICO

Plaza San Juan de la Cruz, 28071 Madrid

Tel.: +34 915 976 577-78/ +34 915 976 000

www.miteco.gob.es/

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

CAMARA DE COMERCIO HISPANO-GRIEGA

Calle Santa Cruz de Marcenado, 31, 1ª planta, 28015 Madrid

Tel.: +34 911 412 639

E-mail: info@camarahispanogriega.com

www.camarahispanogriega.com

HELLENIC-SPANISH CHAMBER OF COMMERCE

Πούλιου 8, Αμπελόκηποι, 11523 Αθήνα

Τηλ.: +30 210 680 1074

E-mail: info@hellenicspanishchamber.gr

www.hellenicspanishchamber.gr

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE MADRID

Plaza de la Independencia, 1, 28001 Madrid

Tel.: +34 915 383 500

Email : camara@camaramadrid.es

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

www.camaramadrid.es

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO, INDUSTRIA Y NAVEGACION DE BARCELONA

Avinguda Diagonal, 452, 08006 Barcelona

Tel. : +34 902 448 448, Fax : +34934169301

Email : nvalencia@cambrabcn.org / xbalsells@cambrabcn.org

www.cambrabcn.org

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO DE BILBAO

Calle Alda. Recalde, 50, 48008 Bilbao

Tel. : +34 944 706 500, Fax : +34944436171

Email : atencionalcliente@camarabilbao.com

www.camarabilbao.com

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO, INDUSTRIA, SERVICIOS Y NAVEGACIÓN DE SEVILLA

Plaza de la Contratación, 8, 41004 Sevilla

Tel.: +34 955 110 898, +34 955 110 922 (internacional), +34 955 110 907

www.camaradesevilla.com

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA Y NAVEGACION DE MALAGA

Cortina del Muelle, 23, 29015 Málaga

Tel. : +34 952 211 673

www.camaramalaga.com

CEOE: CONFEDERACIÓN ESPAÑA DE ORGANIZACIONES EMPRESARIALES

Calle de Diego de León, 50, 28006 Madrid

Tel: +34 915 663 400

E-mail: ceoe@ceoe.es

www.ceoe.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

4. Τράπεζες

BANCO DE ESPAÑA (OFICINAS CENTRALES)

Calle de Alcalá, 48, 28014 Madrid
Tel.:+34 913 385 000, Fax:+34 913 385 487
E-mail: infoweb@bde.es
www.bde.es

INSTITUTO DE CRÉDITO OFICIAL (ICO)

Paseo del Prado, 4, 28014 Madrid
Tel.:+34 915 921 600, Fax:+34 915 921 700
E-mail: ico@ico.es
www.ico.es

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE BANCA

Paseo de la Castellana, 259-D, 28046 Madrid
Tel.:+34 917 891 311
E-mail: aeb@aebanca.es
www.aebanca.es

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

IFEMA

Feria de Madrid, Avda. del Partenón, 5, 28042 Madrid
Tel.:+34 902 221 515 / +34 917 223 000
E-mail: lineaifema@ifema.es
www.ifema.es

FIRA BARCELONA

Fira de Barcelona, Av. Reina Mª Cristina, 08004 Barcelona
Tel.:+34 902 233 200
E-mail: infofira@firabarcelona.com
www.firabcn.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

6. Ξενοδοχεία (ενδεικτικά)

AC HOTEL RECOLETOS

Calle Recoletos, 18, 28001 Madrid
Tel.: +34 914 361 382
E-mail: acrecoletos@ac-hotels.com
www.hotelacrecoletos.com

7 ISLAS HOTEL

Calle Valverde, 14, 28004 Madrid
Tel.: +34 915 234 688
E-mail: reservas@7islashotel.com
www.7islashotel.com

ONE SHOT RECOLETOS 04

Calle Salustiano Olózaga, 4, 28001 Madrid
Tel.: +34 911 820 070
E-mail: recoletos04@oneshothotels.com
www.hoteloneshotrecoletos04.com

APARTAMENTOS BLUME

Calle de la Cruz, 35, 28013 Madrid
Tel.: +34 914 352 533
E-mail: info@apartamentosblume.com
www.apartamentosblume.com

HOTEL EUROSTARS MADRID TOWER

Paseo de la Castellana, 259 B, 28046 Madrid
Tel.: +34 913 342 700 (κ. Νίκος Κανελλόπουλος +34616419473)
E-mail: reservations@eurostarsmadridtower.com
www.eurostarsmadridtower.com

NH MADRID PASEO DE LA HABANA

Paseo de la Habana, 73, 28036 Madrid
Tel.: +34 914 430 720 / +34 913 984 639 (reservations)
E-mail: nhabana@nh-hotels.com
www.nh-hoteles.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

INTERCONTINENTAL Hotels & Resorts MADRID

Paseo De La Castellana, 49, 28046 Madrid
Tel: +34 917 007 300 / +34 902 875 730
www.intercontinental.com

HOTEL NH COLLECTION MADRID EUROBUILDING

Calle de Padre Damián, 23, 28036 Madrid
Tel: +34 916 008 162 / +34 913 984 438
E-mail: nhcollectioneurobuilding@nh-hotels.com
www.nh-hoteles.es

7. Διπλωματικές Αποστολές

REPRESENTACIÓN DE LA COMISIÓN EUROPEA EN ESPAÑA

Paseo de la Castellana, 46, 28046 Madrid
Tel: +34 914 238 000
E-mail: comm-rep-es-docu@ec.europa.eu
www.ec.europa.eu

8. Χρηματιστήρια και Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

COMISIÓN NACIONAL DEL MERCADO DE VALORES (CNMV)

Calle Edison, 4, 28006 Madrid
Tel.: +34 915 851 500, +34 902 149 300, Fax: +34913193373, +34933047310
www.cnmv.es

BOLSAS Y MERCADOS ESPAÑOLES (BME)

Plaza de la Lealtad 1, 28014 Madrid
Tel.: +34 917 095 000 / +34 915 891 306
E-mail: info@grupobme.es
<http://www.bolsasymercados.es>

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

BOLSA DE MADRID

Plaza de la Lealtad 1, 28014 Madrid
Tel.: +34 917 095 000
E-mail: infobolsamadrid@grupobme.es
www.bolsamadrid.es

BOLSA DE BARCELONA

Paseo de Gràcia, 19, 08007 Barcelona
Tel.:+34 934 013 555, Fax:+34934013650
E-mail: informacion@borsabcn.es
www.borsabcn.es

BOLSA DE BILBAO

Calle Jose Mª Olabbarri 1, 48001 Bilbao
Tel.:+34 944 034400, Fax:+34944034430
E-mail: aherrera@grupobme.es
www.bolsabilbao.es

BOLSA DE VALENCIA

Calle Libreros, 2-4, 46002 Valencia
Tel.: + 34 963 870 158, +34 963 870 101, Fax: +34963870133 / 60
www.bolsavalencia.es

9. Επιχειρηματικοί Φορείς

CONSEJO SUPERIOR DE CÁMARAS DE COMERCIO INDUSTRIA Y NAVEGACIÓN DE ESPAÑA (CSC)

Calle Ribera del Loira 12, 28042 Madrid
Tel.:+34 915 906 900
E-mail: csc@cscamaras.es
www.cscamaras.es/

CONFEDERACIÓN ESPAÑOLA DE LA PEQUEÑA Y MEDIANA EMPRESA (CEPYME)

Calle Diego de León, 50, 28006 Madrid
Tel.:+34 914 116 161
E-mail: contacto@cepyme.eu

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

www.cepyme.es

AGENCIA ESPAÑOLA DE COOPERACION INTERNACIONAL (AECI)

Avda. Reyes Católicos, 4, 28040 Madrid

Tel.: +34 915 838 100

E-mail: centro.informacion@aecid.es

www.aecid.es

INSTITUTO DE CONTABILIDAD Y AUDITORÍA DE CUENTAS

Calle Huertas, 26, 28014 Madrid

Tel.: +34 913 895 600

www.icac.meh.es

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS

Calle Rafael Bergamin, 16 B, 28043 Madrid

Tel.: +34915473756, +34915474465, Fax.: +34915413484

E-mail: info@aeca.es

www.aeca.es

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE EMPRESAS DE CONSULTORÍA

Calle Monte Esquinza, 34 - 2º B, 28010 Madrid

Tel.: +34 913 080 161, Fax: +34913913593

E-mail: aec@aeconsultoras.com

www.aeconsultoras.com

10. Διεθνείς Οργανισμοί

INTERNATIONAL OLIVE OIL COUNCIL

Principe de Vergara, 154, 28002 Madrid

Tel.: +34 915 903 638, Fax: +34915631263

E-mail: iooc@internationaloliveoil.org

www.internationaloliveoil.org

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

WORLD TOURISM ORGANIZATION

Calle Poeta Joan Maragall, 42, 28020 Madrid

Tel.: +34 915 678 100

E-mail: info@unwto.org

www.unwto.org

11. Διαδικτυακός Οικονομικός Τύπος

CINCO DIAS: www.cincodias.com

EL ECONOMISTA: www.eleconomista.es

EXPANSION: www.expansion.com

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr